

Jaarverslag
2016

ZGT oncologie in beeld

*Topzorg voor uw
levenskwaliiteit*

Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag Oncologie in beeld 2016. Dit jaarverslag biedt een overzicht van de activiteiten in 2016 die betrekking hebben op de oncologische zorg binnen Ziekenhuisgroep Twente (ZGT).

Nieuwe richtlijnen en normen maken dat hogere eisen worden gesteld aan de oncologische zorg. In dit jaarverslag leest u wat ZGT in 2016 heeft ondernomen om de oncologische zorg verder te verbeteren, om nog beter tegemoet te komen aan de eisen die worden gesteld door zowel de patiënten als de landelijke spelers in het oncologische veld.

Het Oncologisch Centrum van ZGT staat en gaat voor continuïteit van zorg, snelle diagnostiek en een hoge kwaliteit van zorg. Een hoge mate van persoonlijke aandacht voor patiënten en zijn of haar naasten, en keuzevrijheid van behandeling voor patiënten staat hierbij voorop. Participatie in wetenschappelijke studies, het aangaan van samenwerkingsverbanden met andere ziekenhuizen in de regio en het gebruik van nieuwe diagnostische- en operatietechnieken zijn daarnaast doorslaggevend om zorg op niveau te kunnen blijven garanderen.

We hebben 2016 ervaren als een jaar waarin al onze zorgprofessionals zich volop hebben ingezet om hoogstaande oncologische zorg te bieden, op een gastvrije en deskundige wijze. Graag willen we iedereen die hierbij betrokken is geweest hartelijk bedanken voor de samenwerking en voor het vertrouwen in onze zorg.

Namens het Oncologisch Centrum van ZGT,

Dr. Ester Siemerink

Voorzitter dagelijks bestuur oncologie ZGT

Missie en visie

Missie

Wij bieden mensen met kanker de best mogelijke behandeling en begeleiding en doen dit in samenwerking met de ziekenhuizen uit de regio en andere partners die daarvoor nodig zijn. Aandacht voor de patiënt als mens vinden we belangrijk. Kenmerkend aan onze zorg is dat wij dit op een zeer deskundige en betrokken manier verlenen.

Visie

ZGT heeft de ambitie om op enkele oncologische gebieden te excelleren, waaronder borstkanker- huidkanker, prostaatcancer en slokdarm- en maagkankerzorg. Deze expertise wordt door onderzoek en opleiding verder ontwikkeld en hiermee bereiken we een supraregionale functie dat bijdraagt aan het topklinisch profiel van ZGT.

Op het gebied van o.a. laagvolume hoogcomplex zorg moeten - in samenspraak met andere regionale ziekenhuizen - keuzes worden gemaakt. Doelstelling daarbij is de kwaliteit van zorg op hoog niveau te garanderen en deze vormen van zorg voor de regio te behouden.

Oncologie als speerpunt

Gelet op de demografische ontwikkeling vormt oncologische zorg de komende jaren een belangrijk aandachtsgebied. Dit is dan ook zo geformuleerd in de Meerjarenbeleidsvisie ZGT 2020. ZGT heeft de oncologie de afgelopen jaren op meerdere gebieden doorontwikkeld. We hebben ons geprofileerd in een oncologisch centrum waarbij we excelleren op het gebied van borstkanker, huidkanker, slokdarm- en maagkanker, urogenitale oncologie, longkanker, darmkanker en palliatieve zorg. Op al deze gebieden worden state-of-the-art behandelingen geboden en geparticipeerd in wetenschappelijk onderzoek. Doorontwikkeling vindt plaats vanuit de structuren die we de afgelopen jaren hebben neergezet. Denk aan de multidisciplinaire behandelteams en multidisciplinaire tumorwerkgroepen. In 2016 werden de plannen en doelstellingen voor de oncologische speerpunten verder uitgewerkt. Ook werden de eerste resultaten hiervan geboekt.

Borstkanker

ZGT is het grootste centrum in de regio voor borstkankerzorg en wil uitgroeien tot een landelijk expertisecentrum. In 2016 werden de naam en het logo van Borstkliniek Oost-Nederland gelanceerd. Kenmerkend voor onze borstkankerzorg is de snelle diagnostiek en de hoge mate van aandacht voor de patiënt en naasten, en zijn/haar autonomie gedurende het behandeltraject. Per oktober 2016 is een multidisciplinaire polikliniek gestart waar de verschillende specialismen nu ook fysiek dicht bij elkaar samenwerken.

Prostaatcancer

Dankzij een jarenlange basaal wetenschappelijke en klinische samenwerking met het UMC Radboud heeft ZGT een bovenregionale functie voor wat betreft de diagnostiek van prostaatcancer. Met de komst van de Da Vinci robot heeft ZGT een rol als regionaal expertise centrum voor de chirurgische urogenitale oncologie weten te verwerven. ZGT wil de prostaatcancerzorg, maar ook de niet maligne prostaatproblematiek, in de nabije toekomst landelijk verder profileren onder de naam: De Prostaatkliniek.

Huidkanker

Het aantal gevallen van huidkanker neemt explosief toe. De verwachting is dat 1 op de 5 personen huidkanker zal ontwikkelen. ZGT biedt een zeer breed scala aan behandeling op het gebied van huidkanker. Uniek in de regio is de behandeling met behulp van Mohs- chirurgie. ZGT stelt zich aantrekkelijk op ten opzichte van privéklinieken door de deskundige zorg en warme, gastvrije benadering van patiënten.

Slokdarm- en maagkanker

Wat betreft volume- en kwalitatieve uitkomsten neemt ZGT landelijk een vooraanstaande positie in. ZGT is het regionale verwijscentrum voor slokdarm- en maagsecties in deze regio. Het Deventer Ziekenhuis is voornemens om hier per 2017 op aan te haken door ook haar patiënten naar ZGT te verwijzen. De ZGT slokdarm- maagkliniek profileert zich als expertisecentrum. Per november 2016 werd ook binnen dit proces een multidisciplinaire polikliniek gestart waar de verschillende specialismen fysiek dicht bij elkaar samenwerken.

Palliatieve zorg

In 2016 is er gestart met het poliklinische spreekuur voor palliatieve zorg. Deze vindt elke week op de donderdagochtend plaats. Verder beschikt ZGT sinds eind 2014 over een palliatief consultteam, die multidisciplinair overleg voeren. Hierbij zijn betrokken: twee internist-oncologen, een anesthesioloog pijn- en SCEN-arts, twee kaderhuisartsen palliatieve zorg, een geestelijk verzorger, vier palliatief verpleegkundigen, een palliatief verpleegkundig specialist, een apotheker, een klinisch geriater en op indicatie een inhoudsdeskundige specialist. In 2016 is dit team 110 keer geconsulteerd, alle desbetreffende patiënten zijn besproken in het multidisciplinair overleg. Verder is in 2016 op elke verpleegafdeling een verpleegkundige opgeleid voor het aandachtsgebied palliatieve zorg, om zo te bevorderen dat palliatieve patiënten eerder opgemerkt en geholpen worden.

Oncologie als dwarsverband in de organisatie

De oncologische zorg van ZGT is door de gehele organisatie georganiseerd in het Oncologisch Centrum, als dwarsverband tussen de verschillende hoofdprocessen, specialismen en resultaat verantwoordelijke eenheden (waaronder interne geneeskunde, dermatologie, heelkunde en urologie). Deze inrichting zorgt ervoor dat de oncologische zorgverlening in multidisciplinaire samenwerkingsverbanden is georganiseerd.

Het Oncologisch Centrum wordt aangestuurd door een bedrijfskundig manager die vanuit deze functie - de rol van procesmanager oncologie vervult. Het Oncologisch Centrum heeft een ondersteunende functie; de RVE blijft eindverantwoordelijk voor de kwaliteit van de geleverde zorg (resultaatverantwoordelijk); gemeten met behulp van indicatoren.

Beleidscommissie oncologie

Voor het voldoen aan de kwaliteitsnormen die gesteld worden aan de oncologische zorgprocessen worden de RVE's ondersteund door de beleidscommissie oncologie. Deze commissie functioneert als strategisch / tactisch adviesorgaan in afstemming met de Raad van Bestuur. Het scheidt beleidskaders, geeft advies en geeft de richtlijnen aan waaraan de kwaliteit van de oncologische zorg moet voldoen. De commissie bewaakt de voortgang / uitvoering van het oncologie-brede jaarplan.

Sturen op kwaliteit

De SONCOS-normen (Stichting Oncologische Samenwerking), opgesteld door de verschillende beroepsverenigingen, zijn belangrijke normen in de oncologie waaraan voldaan moet worden. De programmacoördinator oncologie vervult een coördinerende organisatorische rol. (Bij)sturing vindt plaats op basis van de uitkomsten die gemeten zijn. Hier ligt een belangrijke taak voor de verpleegkundig specialisten (regievoering op patiëntenprocessen) in nauwe samenwerking met de programmacoördinator oncologie. De operationeel leidinggevende (unithoofd) van de RVE stuurt de werkorganisatie / medewerkers aan, die binnen zijn of haar RVE / hoofdproces / poortspecialisme werkzaam zijn.

Per tumorsoort zijn tumorgerichte werkgroepen ingesteld. In deze werkgroepen wordt het zorgbeleid ontwikkeld en bijgesteld voor de betreffende specifieke patiëntengroep. In de tumorgerichte werkgroepen wordt multidisciplinair en methodisch gewerkt. Binnen iedere tumorgerichte werkgroep is een verpleegkundig specialist en medisch specialist aangewezen die samen verantwoordelijk zijn voor het ontwikkelen van evidence-based zorgbeleid en het sturen op de procesuitkomsten met behulp van indicatoren (PDCA). Tumorgerichte werkgroepen werken met een jaarplan en een vergadercyclus.

Regionale samenwerking

ZGT wil in samenwerking met ziekenhuizen uit de regio een zo breed mogelijk palet aan oncologische zorg in deze regio behouden. Door samen te werken kunnen we blijven voldoen aan de steeds strengere volume- en kwaliteitseisen die gesteld worden en zo de oncologische zorg voor de regio Twente en Salland behouden. De noodzaak tot samenwerking in kader behoud van een zo volledig mogelijk behandelpakket voor de oncologische patiënt wordt door een ieder op bestuurlijk niveau onderkend. Het Deventer ziekenhuis, MST en ZGT zijn voornemens om gezamenlijk de richting van een intensievere samenwerking in te slaan. De nadere uitwerking hiervan volgt in 2017.

Tumorwerkgroepen werken aan kwaliteit

Per tumorsoort zijn tumorgerichte werkgroepen ingesteld. In deze werkgroepen wordt het zorgbeleid ontwikkeld en bijgesteld voor de betreffende specifieke patiëntengroep. Vanuit de al langere bestaande samenwerking met MST, SKB en SXB zijn in 2014 naast lokale tumorwerkgroepen ook regionale tumorwerkgroepen opgezet, danwel ter vervanging van de lokale werkgroep. De regionale tumorwerkgroepen hebben als doelstelling het uniformeren van het medisch inhoudelijk regionale behandelbeleid met als resultaat het verbeteren van de kwaliteit van zorg.

Tumorwerkgroepen 2016	Lokaal (ZGT) / Regionaal (ZGT, MST, SKB, SXB)	Betrokken instellingen
Colorectaal	Lokaal	ZGT
Mammacarcinoom	Lokaal + Regionaal	ZGT, MST, SKB, SXB.
Uro-oncologie	Regionaal	ZGT, MST, SKB
Longoncologie	Regionaal	ZGT, MST, SKB
Gynaecologie-oncologie	Regionaal	ZGT, MST
Neuro-oncologie	Regionaal	ZGT, MST
HPB- oncologie	Regionaal	ZGT, MST,SKB, SXB
Oesophagus-maagcarcinoom	Lokaal Regionaal	ZGT ZGT, MST, SKB, SXB,
Melanoom	Regionaal	ZGT, MST
Plaveiselcelcarcinoom	Regionaal	ZGT, MST
Hoofd-halsoncologie	Regionaal	ZGT, MST
Schildkliertumoren	Regionaal	ZGT, MST, SKB, SXB
Weke delen sarcomen	Regionaal	ZGT, MST
Neuro endocriene tumoren	Regionaal	ZGT, MST

Een vast aanspreekpunt voor elke patiënt

Iedere patiënt die de diagnose kanker heeft gekregen krijgt een vast aanspreekpunt, ofwel een casemanager. De patiënt krijgt een casemanager toegewezen zodra deze de diagnose kanker heeft gekregen of eerder indien nodig of mogelijk. De casemanager voert een opvang- en kennismakingsgesprek waarin een beeld wordt verkregen van de persoonlijke en medische geschiedenis van de patiënt. De patiënt krijgt zowel mondeling als schriftelijk informatie over wie zijn/haar casemanager is, wat deze rol inhoud en informatie over de 24-uurs bereikbaarheid.

De casemanager overziet en bewaakt de voortgang van het gehele behandeltraject inclusief nazorg:

- Volgt kritische behandeltermijnen volgens protocol
- Realiseert de voortgang binnen behandeltrajecten door afstemming in het multidisciplinair team en overige professionals
- Houdt toezicht op overdrachtsmomenten in de (interne) keten
- Geeft informatie en begeleiding aan patiënten tijdens het totale behandeltraject en is het aanspreekpunt voor patiënt en naasten.

Oncologische revalidatie

ZGT biedt sinds 2016 modules aan om (ex-)kankerpatiënten fysiek en mentaal te ondersteunen bij de gevolgen van kanker. De modules kunnen in groepsverband of individueel worden gevolgd, tijdens de oncologische behandeling of na afloop. Maar ook in de palliatieve fase. De modules en het revalidatieprogramma helpen om bijvoorbeeld vermoeidheid en emotionele instabiliteit te boven te komen.

Patiënten met mentale én lichamelijke problemen ten gevolge van de oncologische behandeling kunnen door de specialist of de huisarts worden verwezen naar de revalidatiearts. 'Terug naar evenwicht' is het vernieuwde groepsprogramma voor deze patiënten. De kracht van dit programma is dat het toegesneden is op de individuele deelnemer in plaats van een vast groepsprogramma dat voor iedereen hetzelfde is. De revalidatiearts is eindverantwoordelijk voor het programma en heeft een multidisciplinair team tot zijn beschikking. Het revalidatieteam bestaat onder andere uit een fysiotherapeut, maatschappelijk werker, medisch psycholoog, ergotherapeut, diëtist en geestelijk verzorger.

Het groepsprogramma 'Terug naar Evenwicht' is vooralsnog alleen ná de kankerbehandeling te volgen. Het bestaat uit drie modules: fysieke training, psycho-educatie en voorlichting. Verschillende sprekers zoals een diëtiste, re-integratiecoördinator en een internist-oncoloog werken hieraan mee. Voor het individuele programma kunnen de drie onderdelen zo nodig worden aangevuld met losse modules.

Innovatie

Sinds december 2014 heeft ZGT een operatierobot waarmee medisch specialisten nog nauwkeuriger kunnen opereren met minimale belasting voor de patiënt. Wat betreft de oncologie verricht ZGT de volgende ingrepen op de robot in 2016: radicale prostatectomie, slokdarmresecties en specifieke ingrepen aan het rectum.

Sinds het najaar 2015 kunnen prostaat kankerpatiënten met uitzaaiingen in het botweefsel die niet meer reageren op de reguliere systeemtherapie in ZGT terecht voor een behandeling met radio-actief isotopen (radium 223). Het radioactieve middel hoopt zich op in de uitzaaiingen die hierdoor worden afgeremd in hun groei. Met als doel dat er voor enige tijd een vermindering van de pijnklachten optreedt met enige levensverlenging. Er worden ongeveer tien patiënten op jaarbasis behandeld.

Op het gebied van longkanker werd ZGT eind 2016 verkozen tot een centrum dat immunotherapie mag verstrekken aan patiënten met niet-kleincellige longkanker. Een belangrijke ontwikkeling om het volledige behandelpalet aan longkankerzorg te kunnen blijven aanbieden.

ZGT heeft in 2016 een extra dermatoloog opgeleid om meer Mohs' chirurgie uit te kunnen voeren, gegeven de ontwikkeling dat het indicatiegebied groter wordt. Mohs' chirurgie is een weefsel sparende operatietechniek waarbij aangetast weefsel laagje voor laagje wordt weggehaald tot er alleen nog gezond weefsel over is. Deze techniek wordt voornamelijk toegepast in het gezicht, omdat het van belang is om daar de gezonde huid maximaal te sparen.

Wetenschap

Het oncologisch centrum participeert in wetenschappelijk onderzoek ter ondersteuning van verbetering van bestaande-en ontwikkeling van nieuwe behandelingen. We voldoen hiermee ruimschoots aan de SONCOS-norm met betrekking tot deelname aantal trials en te includeren patiënten.

Een greep uit belangrijke oncologische studies die in 2016 speelden:

- KWF 4 M: Rol MRI in screening prostaatkanker
- The Breast Trial: Lipofilling reconstructie techniek bij borstkanker
- Train- 2: Waarbij onderzocht wordt welke vorm van chemotherapie in combinatie met trastuzumab en pertuzumab het meest effectief is in de systemische behandeling van borstkanker
- Triple B: Onderzoek naar een nieuwe behandeling voor patiënten met uitgezaaide (triple negatieve) borstkanker. Tijdens deze studie wordt onderzocht of te voorspellen is welke systemische behandeling het meest effectief is.
- Rapido: waarbij gekeken wordt naar de overleving van patiënten met een lokaal uitgebreid rectumcarcinoom na kortdurende bestraling gevolgd door langdurige chemotherapie voorafgaand aan de operatie.
- Cairo 4: De rol van chirurgie bij gemetastaseerde colorectaal tumoren.
- HOVON 123: Onderzoek naar een nieuwe behandeling voor oudere patiënten 75 jaar en ouder met multipel myeloom.
- Nutrient 2; PERFECT: Deze studies onderzoeken de rol van voeding en fysieke training in herstel na slokdarmoperatie.

Om de landelijke positie verder te versterken wil ZGT zich nadrukkelijker profileren op wetenschappelijk gebied. Hiervoor willen we nog meer samenwerken met landelijke wetenschappelijke verenigingen voor wetenschappelijk onderzoek op een grotere schaal, danwel zelf onderzoek gaan initiëren (investigator driven studies).

Feiten en cijfers

Aantal nieuw gediagnostiseerde tumoren in ZGT in 2016: 2038

(Bron: NKR-Online: voorlopige cijfers naar incidentiejaar 2016 en naar ziekenhuis van belangrijkste behandeling)

Behandelvolumen per tumortype op basis van aangeleverde gegevens in het kader van de jaarlijkse SONCOS-uitvraag.

Behandelvolumen per tumortype, periode 2016	Aantal patiënten
Blaaskanker (Bronnen: NVU en eigen data)	12
Operatief: cystectomieën	
Borstkanker (Bron: NBCA)	337
Operatief	
Darmkanker (Bron: DSCA)	133
Colon operatief	75
Rectum operatief	
Huidkanker (Bron: eigen data)	390
Mohs'	
Longkanker (Bron: DLCA)	49
Operatief	
Nierkanker (Bronnen: NVU en eigen data)	42
Operatief: nefrectomie	
Prostaatcancer (Bronnen: NVU en eigen data)	119
Operatief: radicale prostatectomie	
Slokdarm- en maagkanker (Bron: DUCA)	46
Slokdarmkanker operatief	30
Maagkanker operatief	

Keurmerken

- Roze lintje: BVN
- Groene vinkje: Patiëntenwijzer Prostaatcancerzorg
- Groene vinkje: Stomawijzer www.stomavereniging.nl, zowel colo-/ileostomazorg als de urinestomazorg

Colofon

ZGT ziekenhuislocatie Almelo

bezoekadres Zilvermeeuw 1, Almelo
telefoonnummer 088 708 78 78

ZGT ziekenhuislocatie Hengelo

bezoekadres Geerdinksweg 141, Hengelo
telefoonnummer 088 708 78 78